

פניני הדר

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדר היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים
מסכת חולין סו - צא

המוביל שלא הוביל

מעשה באדם שהזמין מוביל בעל משאית להוביל דירתו מעיר לעיר ביום שישי בבוקר ואכן בבוקר יום שישי הגיע בעל המשאית עם רכב פרטי והוריד פועלים שיתחילו להוריד את תכולת הדירה ואמר לבעה"ב שהמשאית נתקעה ותוך שעתיים יחליץ אותה בעה"ב המתין עד שעה 3 בצהריים ורק אז הגיע המשאית (שכנראה עשתה הובלה אחרת) ובעה"ב דרש לבטל את ההובלה ושיעלו את הדברים חזרה לביתו לאחר שהעלו דרש המוביל שישלם לו לכל הפחות את עבודת הפועלים האם יש מקום לטענתו?

הוא את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

(א) דף סו. **הוי"ו**: אי גידול דגים בבית מחשש סכנה.

נתבאר בגמ' לגבי טהרת הדגים ובשו"ע י"ד (ג ס"א) נתבאר שאין צריך שחיטה ואין בהם צעב"ח. **אפק**: האם יש ענין להימנע מלגדל בבית דגים עפ"י מש"כ כה"ח י"ד (קטו ס"ק קיז) בשם ספר חסידים שאין לגדל יונים בבית מחשש שימותו ויהא זה סכנה לבעה"ב ח"ו שימותו בניו?

(ב) דף סז. **הוי"ו**: מכירת תאנים שהם נגועים בתולעים.

נתבאר בגמ' איסור אכילת תולעים כמבואר בשו"ע י"ד (פד) ואם אכל בשוגג נתבאר בתול"ש (ס' רי). **אפק**: חנויות בהכשר הבד"ץ המוכרים תאנים שהם בחזקת נגועים בתולעים ומחירם מעיד עליהם האם עוברים בלפני עיור לא תתן מכשול?

(ג) דף סח. **הוי"ו**: טריפה שנעלם בים בזה"ז האם משיאין את אשתו.

נתבאר בגמ' עניני טריפות והחזו"א י"ד (ס' ה' וס' קנה) האריך לבאר דינים בזה"ז כשיש רפואה. **אפק**: אדם טריפה שלא נתנו לו סיכוי לשרוד שנטבע בים האם מתירים את אשתו מעגינותה?

(ד) דף סט. **הוי"ו**: פתיחת ההיכל עבור יולדת בניתוח קיסרי.

נתבאר בגמ' לגבי ולד בהמה שיצא חלקו דרך הדופן וחלקו דרך הרחם אם הולד קדוש או לא. **אפק**: הנהגים לפתוח את ההיכל בחודש ט' להריון אשתו עפ"י מש"כ כה"ח או"ח (קלד) האם ינהגו כן גם שיש לנשותיהם לידה מזומנת מראש לניתוח קיסרי?

(ה) דף עא. **הוי"ו**: בלע טבעת להבריחה מהמכס לצאת עמה בשבת.

נתבאר בגמ' לגבי טומאה בלועה כגון שבלע טבעת שנענה במת כל זמן שהיא במעיו אינה מטמאת. **אפק**: אדם שהבריה מהמכס טבעת יהלום יקרה ובלעה האם מותר לו לצאת למקום שאין עירוב?

ההזדמנות להשתנות:

מעשה בקהילה שהביאו בית הכנסת בקראון ולשם כך הביאו מנוף גדול שהרים את הקראון אל על והורידו על קרקע מוכנה אלא שהתברר שהציבו את הארון קודש הפוך ולא ידעו מה לעשות היה שם ילד שאמר מה הבעיה תהפכו אותו אמרו לו אי אפשר אמר להם אבל עשיתם את זה כשהיה תלוי במנוף? אמרו לו כשהיה למעלה היה אפשר לשנות עכשיו זה מאוחר אלול זה המנוף לשינוי המידות מה שאפשר לשנות ב11 חודש ניתן לשנות בחודש..

אלול...

הגאון הגר"י צדקה צוק"ל היה אומר בסדר הפרשיות ראה - ר"ת ראה אלול הגיע, שבו ישפטו אותך על מעשיך אז יחליטו אם תצא או תבוא וכולנו ניצבים ויוחלט אם אנו הולכים או נשארים ואם האזינו ומיישמים את שינוי דרכינו אז וזאת הברכה... ועוד היה מוסיף הרב לומר אריה בסורג אין פחד וכשמשוחזר פחד פחדים כי אין מחיצה, אדם יבדוק עצמו אם לא מפחד מאלול ס' שיש מחיצה המפרידה בינו לקב"ה ואם מפחד ס' שאין מחיצה.

הגיליון מופץ בסיוע ארגון "תורה ויהדות לעם"

רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

אלו שנדבו להחזקת הגיליון: הרב בוצ' אלק"ט, הרב ירון אשכנזי, צאנז, אריה, אס' מלחי' וי"א כהן מאיר כהן להצלת משפחתו, אס' ואיתן כהן להצלת משפחתו, אס' אהרן אס' הקפ"ה ישיב להם כמאמץ השפסס הכרה והצלחה ויתאמלאו מאמץ להפסד אמן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדר" בלבד!

רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

ההזדמנות שהוחמצה!

הוא הורגל לטייל בהרים ובמדברות ולשם כך הצטייד במים וביגוד מתאים וכך יצא לטיול, עד שקלט שהוא איבד את הדרך, ניסה למצוא נתיב שיעזור לו להיחלץ משם אך ללא הועיל, עקב כך החליט לנהוג במשטר של מים שיספיקו לו עד אשר ימצא מקום ישוב שבו יש מים, בעודו פוסע בין העצים התגלה מאחוריו מדבר גדול שבו קווה שיוכל לראות ממנו מקום ישוב, אך כל יום שעבר הוא הבין שסיכויו למצוא מקור חיים קטן, עד שיום אחד.. בעודו זוחל בין הגבעות נשמע קול חזק הקורא עניבות! עניבות! לידו עבר איש גבוה שהעניבות היו תלויות בצווארו הוא לחש לעבר האיש מים! מים! אך הלה התעלם והמשיך להכריז עניבות! הוא התפלא מי זה שצריך עניבה באמצע המדבר?.. בצר לו המשיך בניסיון למשוך זמן ביום היה מסתתר ובלילה מתקדם, עד שבוקר אחד ראה מרחוק חומה המקיפה מבצרים גבוהים והחל לרוץ לקראת המקום עד שהגיע לפתחה, בפתח עמד שוטר ששאל לרצונו של האיש ליכנס לעיר ובליבו אמר שזה הניסיון האחרון להצלתו, אולם השוטר הפנה את תשומת ליבו לשלט גדול הניצב בכניסה ובו כתוב "אין כניסה בלי עניבה" והוא נפל והתעלף... בימי הרחמים והסליחות ניתנת לכל אחד מאיתנו ההזדמנות להשתנות כל אחד בתחום שבו הוא מכיר את עצמו. בבואנו לקראת ימי הדין עלינו להוסיף בלימוד התורה להכריע את כף המשקל לזכות. אשריכם לומדי הדר השוקדים יום יום על לימוד הדר בכל מקום ובכל זמן יהי רצון שתהא לכם יחד עם כל בית ישראל שנה טובה ומתוקה כתיבה וחתימה טובה.

השיעור בדר היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אריבה שליט"א

מידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,

בבית א"י הנביא רח' פתח תקווה 1 שבנות רוממה.

- (ו) דף עב. **מניין: אשת כהן שלא מרגישה את דופק עוברת.**
נתבאר בגמ' לגבי טומאה בלועה עובר שמת במעי אשה אם מטמא את אמו או רק לכשיצא.
afken: אשת כהן מעוברת שפסקה להרגיש את דופק עוברת האם בעלה הכהן צריך לצאת מהבית?
- (ז) דף עג. **מניין: נתינת בשר טריפה מהמשחטות לגויים.**
נתבאר בגמ' עה"פ "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו" והתוס' יומא (לו.) כ' שיש מצות עשה לתת הטריפה לכלב.
afken: משחטה שהסתיים ההסכם שלה עם הגויים ולאחר ששחטו נתגלו כמה טריפות האם במכירתם לגויים מבטלים בזה מצות עשה?
- (ח) דף עד. **מניין: הדלקת חנוכייה שכבתה מפני החשד.**
נתבאר בגמ' שכן פקועה שעומד ברגליו על הארץ צריך שחיטה משום מראית העין ובפר"ח (יו"ד סי' יג סק"ה) דן לגבי הברכה על שחיטה זו.
afken: אדם שהדליק את החנוכייה ומיד כבתה מדוע שלא יצטרך להדליקה מפני החשד כדן מי שיש לו שני פתחים?
- (ט) דף עה. **מניין: גידול עדרים של בני פקועה.**
נתבאר בגמ' שכן פקועה שבא על בת פקועה וילדו ולד אינו צריך שחיטה מהתורה.
afken: האם ראוי לגדל עדרים הנולדים מבני פקועה בכדי לפוטרים מחיוב שחיטה?
- (י) דף עו. **מניין: קיבל עופות שלא נבדקו בצומת הגידים לתת לאחר.**
נתבאר בגמ' ענין הבדיקה של צומת הגידים ולענין זמנינו עיין שו"ת שבה"ל ח"ד (סי' פא).
afken: אדם שקיבל עופות בהכשר שלא נוהג לבדוק את צומת הגידים האם רשאי לתת עופות אלו לשכינו שאינו מקפיד על קלה כבחמורה?
- (יא) דף עז. **מניין: קשירת חוט אדום מקבר רחל סביב היר.**
נתבאר בגמ' שכל דבר המועיל ברפואה אין בעשיתו משום דרכי האמורי משא"כ שאר דברים שאינם מועילים עפ"י הרפואה אסור לעשותם.
afken: על מה סמכו העולם הנוהגים לכרוך סביב היד חוט אדום שהונח על קבר רחל וכיו"ב הרי דבר זה נלקח ממנהגי האמורי?
- (יב) דף עח. **מניין: קילל אביו והתקיימה הקללה במה יתחייב.**
נתבאר בגמ' לגבי מקלל אביו או אמו חייב על כל אחד בנפרד ולשם כך הוכפלו הפסוקים בתורה.
afken: אדם שקילל את אביו שיפגע בתאונה ואכן כך קרה האם יתחייב גם משום מכה אביו או רק משום מקלל?
- (יג) דף עט. **מניין: זרוע לחיים וקיבה בבהמה שנולדה משיבוט.**
נתבאר בגמ' ענין חיוב נתינת זרוע לחיים וקיבה בכוי שנחלקו בזה רבנן ור"א.
afken: בהמה שנולדה משיבוט האם חלים בה כל החיובים השייכים בבהמה רגילה כולל נתינת זרוע לחיים וקיבה לכהן?
- (יד) דף פ. **מניין: הזכרת שם אביו או אמו במי שברך.**
נתבאר בגמ' האם חוששים לזרע האב ונפסק שאין חוששים ובתול"ש (שצט) נתברר מנהג בני ספרד להזכיר את שם האם.
afken: בחור שאביו מבני אשכנז ואמו מבני ספרד את מי יזכיר במי שברך שהרי אשכנז נוהגים עפ"י הכל בו (קמא) להזכיר שם האב?
- (טו) דף פא. **מניין: ביטול כלי מהיכנו בשקית חשובה.**
נתבאר בסוגיא לגבי כיסוי דם הכוי ביו"ט ובש"ך יו"ד (סי' כח סק"י) כ' שאין לשפוך דמו בכלי ביו"ט שע"כ מבטל כלי מהיכנו.
afken: אדם הזורק טיטול בשבת לשקית חשובה שיוצא עמה לרחוב האם יש בזה משום מבטל כלי מהיכנו?
- (טז) דף פב. **מניין: פדיון פטר חמור שלא מלאו לו ח' ימים.**
נתבאר בגמ' שכל בהמה ראויה להקרבה רק מיום השמיני ואילך ודבר זה נלמד מפסוקים.
afken: האם גם בפדיון פטר חמור יש ענין להמתין שהחמור יהיה בן ח' ימים לכל הפחות?
- (יז) דף פג. **מניין: אכילת בשר ולשמה את אשתו בראש השנה.**
נתבאר בגמ' שיש ארבעה זמנים שמודיעים על מכירת הבן והאב וא' מהם הוא ראש השנה שכולם קונים בשר לראש השנה.
afken: האם ניתן להוכיח מכאן שיש ענין לאכול בשר בראש השנה וכן לשמח את אשתו בבגדי צבעונים בראש השנה?
- (יח) דף פד. **מניין: מכירת בשר לעם הארץ בזה"ז.**
נתבאר בגמ' לגבי בריא שיקנה בשר לפי כיסו אבל חולה יוציא כל מה שיש לו בכדי לקנות בשר.
afken: האם יש הגבלה בזה"ז במכירת בשר לעם הארץ כמבואר בגמ' פסחים (מט) ע"ה לא יאכל בשר?
- (יט) דף פה. **מניין: קבלת כסף לתלמוד תורה ממחלל שבת.**
נתבאר בגמ' ב"מ (פה) מעלתו של ר' חייא שהיה מלמד את הילדים בקלף שהבסיס שלו היה בטהרה וכמבואר מעלתו בסוגיתנו.
afken: האם יש ענין להימנע מלקבל כסף ממחלל שבת לצורך תלמוד תורה בכדי שהכל יתבסס על כסף טהור שמקורו בקדושה?
- (כ) דף פו. **מניין: כיסוי הדם ע"י המתכפר בכפרות עיו"ב.**
נתבאר בגמ' ובשו"ע יו"ד (כח ס"ח) שמדין תורה הכיסוי מוטל על השוחט בראשונה ואם לא כיסה כל ישראל מצווין לכסותו.
afken: האם ניתן ללכת לכתחילה את כיסוי הדם בכפרות עיו"ב כ' למתכפר בכדי שירגיש שהוא היה צריך להיות במקום העוף?
- (כא) דף פז. **מניין: החוטף כוס של ברכה בזה"ז.**
נתבאר בגמ' ענין החוטף כוס של ברכה שמשלם קנס י' או מ' זהובים וה"ה לחוטף כיסוי דם מחברו.
afken: אדם שכיבדו אותו בכוס של ברכה וקפץ אחד וזימן על כוס הברכה האם יש אפשרות לתפוס ממונו י' זהובים עבור הקנס?
- (כב) דף פט. **מניין: ישיבה במזרח לרב חשוב.**
נתבאר בגמ' לגבי מידת הענווה שאברהם אבינו ודוד המלך ומשה רבנו השתבחו בה.
afken: האם יש ענין שרב חשוב שבא לאירוע ילך לשבת ישר במזרח שלא יאמרו אם יראו אותו הולך לשבת בין הקהל איזה ענין הרב?
- (כג) דף צ. **מניין: הדלקת נרות שבת בשמן מנוע.**
נתבאר בגמ' שיש ענין להעלות את גיד הנשה על המזבח כשהוא שלם משום הקריבהו נא לפחתיך.
afken: האם ניתן להדליק נרות שבת בשמן מנוע או שיש להימנע משום הקריבהו נא ..?
- (כד) דף צא. **הנידון: לדבר דברי תורה באטליו.**
נתבאר בגמ' שהתנאים דברו ד"ת בשוק הבשר. **afken:** האם ניתן לדבר ד"ת בתוך איטליו?

e. קנה קניה ושכר שליט על חפץ שהיה באמצע ואם שליט לאחר שנאמר האמצע?

ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שיש לחלק אם התנאי היה רק למשלם במזומן אין לו זכות לקבל במחיר המבצע ואם לא היה תנאי כזה הרי זה זוקף עליו במלווה וכיוון שהתחייב במחיר המבצע אין יכולים לחייבו מעבר לזה ואם בעלי החנות לא מקבלים טענתו יכול לעשות דין לעצמו כמבואר חו"מ (סי' ד) ובלבד שלא יהיה חילול ה'.

e. וכי עילה מונה החמל צורה לאט עקב טיפול מונה.

ת. השיבנו הגה"ג הרב שריאל רוזנברג שליט"א שיש לחלק אם המונה רשום ע"ש המשכיר הוא מתחייב לחברת החשמל ויש רק ענין של השבת אבידה אם הם בגדר עמיתך שמצווה להשיב אבידתם, ויש לעיין אם המשתמש במונה מקולקל עובר על לאו של איסור לרמות במידות ובמשקולות כמבואר בחו"מ (סי' רל"א ס"א) ואם המונה רשום ע"ש השוכר נחשב כאילו הוא עשה את הקלקול, ומ"מ אין למסור את המשכיר לחברת החשמל אם יקנסוהו ויתבעו אותו לבית משפט של ערכאות אלא יוכיחו בדרכי נועם.

e. הפסוק לכהן הנואל כפיו יכוין פהרתו על אדם הנזקק ליועץ.

ת. השיבנו הגה"ג אברהם חיים הרש שליט"א שיש לחלק אם הוא כהן יחידי בביה"כ בודאי שאין יכול למנוע מהציבור טובה ולכוון על המשלם ואם ישנם עוד כוהנים נראה שיש להימנע מכך שהרי נוסח הברכה לברך את עמו ישראל באהבה וכמו שבברכה על רפואה יש לכלול את החולה בתוך שאר חולי עמו ישראל כך בברכת כוהנים יש לכוין על כולם.

e. כניסת כהן לביה"ח לפהות עם אמתו שאם לא.

ת. השיבנו הגה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י מש"כ בשו"ת שבט הלוי ח"ו (סימן קעה) שיש להחמיר בכניסת הכהן לבית החולים כיוון דשכיחי נפלים ומכל מקום אם האשה אינה מיושבת בדעתה כתבו האחרונים להקל שילך עימה וישהה עד שיצא הוולד מטעם שמא אין טומאת מות ושמה כהסוברים שבזמנינו אין איסור מדאוריתא לכהן להוסיף טומאה על טומאתו ובמקום של "יתובי דעתה" יש להקל, ועיין בספר תורת היולדת (פ"ז ס"ד) ובשו"ת דברי דוד ח"ב (סימן ס"ז) ומכל מקום בבית חולים בקור חולים ביום ובלניאדו בנתניה סידרו כניסה לכהנים באופן המותר, ועיין בס' ממלכת כהנים (עמ' קב).

e. בקשה לאומנים לחתונה נא לא להביא מתנות.

ת. השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א שנחלקו בזה התשב"ץ ח"א (סימן קמ"ב) כ' שאין ראוי לת"ח לנהוג במידה של ושווא מתנות ויחיה כדי שלא יזדקק אח"כ לציבור ולדעת התשב"ץ קטן (סימן שפ"ה) אפילו לכהן לא ראוי לקבל מתנות כהונה משום ושווא וכו' ונראה שאם ע"כ שיקבל מתנות יגרם לשני לקיים מצוות אהבה ואחווה אל ימנע מלקבל מתנות.

e. צורה פיוסיה נדבא מאשכורתו עקב סטור החודש.

ת. השיבנו הגה"ג אליעזר יחיאל קונשט שליט"א שלמ"ד ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ביאר קצוה"ח שאין הכוונה שכל רגע חל חוב חדש אלא שבסוף השכירות זה חל למפרע, והגה"ג אברהם בן חיים שליט"א הוסיף לדין זה כמבואר ביו"ד (סימן רנ"ח ס"ח) שאם אמר חוב זה יהא להקדש או לצדקה אינו כלום אלא אם אמר זאת במעמד הבע"ח ובמעמד הגבאי מדין מעמד שלושתם ואפשר שאם העובד אמר כן לגבאי הישיבה אפשר שיועיל מדין מעמד שלושתם אפי' שהם שניים כיוון שהגבאי מייצג את הבע"ח שהוא הישיבה, וזאת בתנאי שהגבאי ממונה גם לקבל תרומות וגם לפרוע חובות.

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגרלה לחודש מנחם אב ע"ס 100 ש"ח זכה הרה"ג אליעזר וייס שליט"א {צפת}

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בהפצת חילתא לאופיייתא אפפכת "פניני הדף"

מעשה בא' מזקני ירושלים שהיה מברך ברכת המזון בכוונה בצורה חריגה כששאלוהו לפשר מעשיו סיפר שבהיותו ילד שמע ממנה"ם מלובלין שיחה על חשיבות ברכת המזון שהחנינו מבאר שאין אות פ' סופית בבהמ"ץ כי המברך בכוונה לא ישלט בו לא נגף ולא שצף וכך עשה עד שהגיעו ימי השחור והוא נלקח לשואה בעומדו בתור שינן לעצמו את ההבטחה של החנינו לפניו עמד אחד שהסתובב ואמר לו תאמר שאתה עוזר טבח שלי וכך עשה ונשלח למטבח כשבא צחק עליו הקצין ממתי ילד יודע לבשל וציווהו לחפור חפירה בעומק מטר ואם לא הוא חוזר למחנה הוא ניסה להתחיל לחפור והבין שלעולם הוא לא יגמור עם זה הוא שינן לעצמו את ההבטחה של החנינו ופתאום הגיעו קבוצת חיילים שזרקו ארגזי אוכל במטבח ויצאו לקח את האוכל והחביאו לאחר כמה שעות נכנסו פלוגת חיילים רעבה וביקשו אוכל אמר להם הילד אם תחפרו את החפירה תקבלו אוכל וכך עשו וניצל מאז הוא מקפיד לברך ברכת המזון בכוונה. בימי הרחמים והסליחות נחזק את עצמינו בקיום המצוות בכוונה. אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתורמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון למשלוח תרומות למערכת "פניני הדף" רח' פולנסקי 26 י-ם מ. ח 904406 בנק דיסקונט סניף גאולה ירושלים עלות הפצה בכל עיר היא בסך 100 ש"ח בלבד כל החפץ להחזיק את הגיליון שמפיץ תורה לכל פינה בקרב לומדי התורה.

ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

יוסף פארוואיס יחיא אהאליא ליבסא

גליון זה הוקדש לע"נ זקנינו היקר והמפואר מוה"ר יוסף צבי הרש בהר"ר אברהם הרש זלה"ה (מק"ק לופן - ממסדי מושב נחלים נתניה) נלב"ע בשם טוב כ"ז אלול התשכ"ז הונצח על ידי נכדו הרה"ג אברהם חיים הרש שליט"א מח"ס ביכורי אברהם ש. נאות יוסף ב"ב

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל ור' מיכאל ב"ר ברוך ז"ל ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל לבנה בת מרים ז"ל דוד בן כוכבה ז"ל

לכיוולת הפיון לאשר בן יוכבד ונתנאל בן זקליון ויואל בן שמחה ואלה בת שמחה פי"ו